

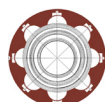
Trollenäs kyrka

Lunds stift

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

HENRIK NILSSON 2017-12-20

Max Laserna
Byggnadsantikvarie

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Trollenäs kyrka

Östra Onsjö församling, Frosta kontrakt, Lunds stift, Trollenäs socken, Eslöv-Trollenäs 1:4, Eslövs kommun, Skåne län, Skåne.

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Trollenäs kyrka ligger i slättbygden några kilometer nordväst om Eslöv, där godsförvaltningen på närbelägna Trollenäs slott, tidigare Näs, sedan medeltiden satt sin prägel på odlingslandskapet med underlydande kyrkbyar och gårdar. Tillgången till betes- och slättermark kring Saxån skapade redan i förhistorisk tid goda förutsättningar för djurhållning, och arkeologiska fynd visar på en lång kontinuitet av bosättningar på platsen. Bland annat finns en stenåldersboplats direkt sydväst om kyrkogården.

Namnet Näs kommer från den landstunga mellan två armar av Saxån, strax norr om det höjdrön där Trollenäs kyrka anlades 1860. På näset fanns på 1000-talet och möjligen ännu tidigare en befästning, dock tidigast belagt i skrift på 1300-talet. Under 1100-talet uppfördes Näs kyrka i dess direkta närhet. Godset har endast ägts av två ätter, Thott, där Tage Ottosen Thott var den som 1559 lät uppföra det nuvarande slottet, och Trolle, som genom byte 1682 kom i besittning av egendomen. Slottet byggdes på sent 1800-tal om till det franskinspirerade renässansslott vi ser idag, efter ritningar av den danske arkitekten Ferdinand Meldahl. Sockenens socken gick fram till 1899

Flygbild över Trollenäs tagen från sydväst. Foto: Pär-Martin Hedberg, 2014.

under namnet Näs, men fick då samma namn som godset, som sedan 1720 benämns Trollenäs.

Trollenäs ingår i den av Riksantikvarieämbetet utpekade riksintressanta kulturmiljön Västra Strö - Trollenäs [M53], där 1800-talskyrkan och godsmiljön med slottet och den medeltida kyrkan definieras som uttryck för riksintresset.

Kyrkobyggnaden

Trollenäs kyrka, då kallad Näs kyrka, uppfördes 1860. Näs socken hade nyligen slagits ihop med Gullarps socken, vars medeltida kyrka rivits 1850. Näs romanska kyrka bevarades emellertid, och benämns sedan dess även Näs gamla kyrka. Den nya helgedomen uppfördes i nyklassicistisk stil med tilltaget långhus, lägre och smalare rakavslutat kor i öster samt västtorn. Den danske arkitekten Jens Juel Eckersberg ritade kyrkan som blev gemensam gudstjänstlokal med 800 sittplatser för den utvidgade socknen. Hela inredningen nyttillverkades. En granskning av Eckersbergs originalritningar visar att en hel del justeringar gjorts under byggprocessen, främst gällande de dekorativa elementen såväl invändigt som utvändigt. Byggherre var friherren och kyrkans patronus, Nils Trolle på Trollenäs. Patronatsförhållandet bestod till 1922 då patronatsrätten upphävdes genom lag och sockenkyrkorna blev församlingarnas egendom.

De första större förändringarna skedde 1888 och omfattade kyrkans interiör. Predikstolen, som fram tills var placerad mot östväggen med uppgång från sakristian, flyttades till sin nuvarande vid den södra långhusväggen. Väggarna och takets listverk målades i mörkare kulör, väggarnas nedre parti kvadermålades och triumfbågen försågs med text.

Efter församlingens övertagande utvidgades kyrkogården och målningsarbeten utfördes invändigt i kyrkan 1925. Ett äldre odaterat vykort tyder på att de spritputsade delarna av kyrkans fasader hade en avvikande mörkare kulör. Fotografiet är i andra detaljer dock synbart retuscherat, varför det är svårt att dra några säkra slutsatser utifrån denna källa. Ett fotografi från 1938 visar med tydlighet att kyrkan då är helt avfärgad i vitt. Några uppgifter som styrker detta påstående har emellertid inte påträffats i arkivmaterialet. 1938 står predikstolen på nuvarande plats.

Under arkitekt Eiler Græbes ledning genomfördes en omfattande exteriör och interiör restaurering 1939. Korets två fönster i öster murades igen, med utvändigt bevarade blinderingar, och ett rundfönster togs upp i den tidigare blinderingen över korets sydentré. Skiffertaket lades om och fönsterbänkar och anslutningar kläddes in med galvaniserad oljefärgsmålade plåt. Invändigt ommålades samtliga snickerier och interiörens färgsättning förenklades, där kvadermålningen i långhusets bröstmålning täckmålades och väggarnas fältindelning som tidigare markerats med en avvikande, sannolikt grå, kulör täckmålades i vitt. Textfältet i triumfbågen målades över, medan de textfält som tidigare funnits i väggfälten som flankerar triumfbågen redan hade övermålats, möjligen 1925. Den förenklade färgsättningen med fokus på vitt och grått är ett typ-

Interiören fotograferad vid okänd tidpunkt, före restaureringen 1939. Notera interiörens färgsättning, där väggfält och blinderingar framhävs och bröstningen har kvadermålning, typisk för andra hälften av 1800-talet. Bild från ATA, okänd fotograf.

iskt grepp för Græbes restaureringar. Bänkinredningen kortades för att skapa gångar utmed ytterväggarna och ryggstöd, fotstöd och psalmbokshållare justerades. Långhusets nordvästra respektive sydöstra hörn byggdes in med kloasongväggar för att skapa utrymmen för bårum samt orgelläktarens trappa som i och med detta också ändrades.

Sedan Græbes restaurering har inga större omgestaltningar skett. Mellan 1945 och 1950 installerades elektrisk belysning, klockringning och uppvärmning. En ny orgel tillverkad av Fredriksborgs orgelbyggeri i Danmark tillkom 1958, med den ursprungliga orgelfasaden bevarad. Samma år belades golvet i koret och korttrappan med röd öländskalksten.

1993 fick kyrkan ny entrétrappa av betong klädd med granit. Samtidigt lades skiffer- och plåttak om och stuprör och hängrännor byttes ut. Övriga arbeten var underhållsbetonade, vilket också var fallet vid de restaureringsarbeten som skedde 2005–2007 då även interiören omfattades.

Exteriör

Kyrkans planform utgörs av västtorn, långhus samt lägre och smalare rakavslutat kor i öst. Tornet är till ungefär en fjärdedel indraget i långhuset. Vid uppförandet återanvändes byggmaterial från den rivna Gullarps kyrka. Troligen rörde det sig om natursten, men i vilken omfattning är okänt. Tornets murverk liksom samtliga omfattningar och gavelrösten är murade i rött tegel. Fasaderna är spritputsade, med slätputsade dörr- och fönsteromfattningar, och avfärgade med vit KC-färg. Den något utkragade sockeln är spritputsad och avfärgad i mörkt grått. Solbänkarna i plåt går i en något ljusare grå ton, målade med alkydfärg.

Kyrkan sedd från sydväst.

Västantren utgörs av ett slätputsat utskjutande gavelparti med rundbågig öppning indragen i tre steg. Bågarna vilar på pilastrar med kapital målade i gul kulör och över öppningen finns ett fält med den förgyllda texten UPPFÖRD UNDER KONUNG CARL XV:S REGERING AF FRIHERREN NILS TROLLE ÅR 1860. Ovan den plåtavtäckta taklisten kröns entrén med ett klöverkors i metall. Dörrpartiet utgörs av ett klassicistiskt uppbyggt ramverk med lunettformat överljus smyckat med fyrpass i rundlar, allt målat i grönt. Pardörrens dörrblad av lackad ek har tre speglar vardera, varav den mittersta är rund.

Tornets andra våning har högsmala rundbågiga fönster i norr och söder, målade i ljusgrå kulör med träbågar och järnspröjs. Motsvarande fönster finns i nästa våning, här även med ett i väster. Klockvåningen har tre ljudluckor i vardera fasad utom åt öster. Luckorna är tillverkade i grönmålat trä och är placerade i djupa nischer. Ovan ljudluckorna finns en urtavla i varje väderstreck utom öster där det istället sitter ett rundfönster med gråmålad båge av trä. Tornfasaden avslutas med en slätputsad fris med gulmålade fyrpass i rundlar som löper under den profilerade takfotsgesimsen. Det karnisformade torntaket med lanternin täcks av gråmålad skivplåt med förskjutna tvärfalsar och kröns av ett kulkors med vimpel.

Långhusets norra och södra fasader har vardera fem rundbågiga fönster med träbågar och järnspröjs målade i grönt. Fasaderna avslutas här med rundbågefriser och friser med stjärnor i rundlar upptill. Västfasaden har på var sida om tornet en rundbågig

dörröppning i bottenplan och däröver en rundbågig fönsteröppning. Dörrbladen har fyra fyllningar och är målade i mörkt brun kulör. Fönsteröppningarna och fönstren har samma utformning som de i tornet. Gavelröstet i väster är liksom det i öster dekorerat med blinderingar. Långhusets fyra hörn markeras av breda slätputsade fialer smyckade med gulmålade fyrpass lika de i tornets fris. Fialerna är avtäckta med plåt medan sadeltaket över den övriga byggnadskroppen täcks av grå skiffer.

Korets norra och södra fasader har vardera en rundbågig dörröppning och där över ett rundfönster. I söder sitter dörr och fönster i liv med fasaden medan de i norr är indragna i murverket. Den södra dörren i trä har utanpåliggande speglar och latinska kors av masonit. Dörren åt norr har fyra fyllningar varav de två mittersta pryds med latinska kors skurna i relief. De bägge rundfönstren är utförda med bågar av trä. Det södra är blyspröjsat medan det norra, som även är något mindre, har järnspröjs. Dörrarna är målade i mörkbrunt och har sparkplåtar av koppar, medan fönstren är grön-målade. Fasaderna avslutas med en rundbågefris som i gavelpartiet har detaljer i gult. Under östfasadens fris finns ett gulmålat fempass i en rakt indragen rund nisch och därunder två rundbågiga blinderingar, vilka innan restaureringen 1939 hade fönsterbågar. Hörnen markeras av slätputsade breda hörnkedjor som under takfoten avslutas i utkragade konsoler prydda med stjärnor lika de i långhusets fris. Korets sadeltak täcks liksom långhuset av grå skiffer med nocktäckning av kopparplåt. Taknocken kröns av ett latinsk järnkors.

Interiör

Vapenhuset i tornets bottenvåning nås via huvudentrén i väster. Golvet är belagt med oktagonalt ljusgul cementklinker med mellanliggande svarta plattor. De vitputsade väggarna har en låg sockel av ljusröd klinker och är fältindelade över dörrarna. Entréporten är av lackad ek, medan pardörren mot kyrkorummet är målad i ljust grå kulör. Dörrbladen har vardera tre fyllningar, av vilka de mittersta är glasade med diagonalställd spröjsning i trä. De är även klädda med listverk utformade som pilastrar, ett formgrepp som går igen från västportalen.

Långhusets präglas av rymd och ljus, typiskt för nyklassicistiska kyrkobyggnader. Över rummet spänner ett stickbågigt tunnvalv med vita fältindelningar på grå botten. I gavelpartierna, över den taklist som löper runt hela rummet, finns rundbågiga blinderingar.

Triumfbågen mot koret och dess kopia av Thorvaldsens Kristusstaty.

Fältindelningen går igen i väggarnas övre parti, som är vitmålade med matt färg. Nedanför de stora rundbågiga fönstren löper en bröstning målad med blank grå färg. Fönstren har innerbågar av plattstål med isolerglas, vilka liksom ytterbågarnas insidor är målade i ljust grå kulör. Golvet är belagt med samma cementklinker som i vapenhuset. De öppna bänkkvarteren som omger mittgången står på ett upphöjt och lackat trägolv.

Orgelläktaren i väster med utpräglat nyklassicistiskt formspråk upptar långhuset fulla bredd och vilar på pelare av trä med fasade hörn och figursågade konsoler. Läktarbarriären pryds av fyrpass skurna i relief som indelas av stående rektangulära speglar. Läktaren är likt den övriga fasta inredningen målad i ljusgrått med detaljer i ljusgult.

Koret är beläget tre trappsteg högre än långhuset och nås via den rundbågiga triumfbågen. Trappan är liksom korets golv belagt med röd ölandskalksten. Väggarna är slätputsade och vitmålade medan taket är ett putsat tredingstak med fältindelning likt långhuset men är här endast målat i vitt. I östväggen över altaret finns en stor rundbågig nisch vars botten är målad i brunröd kulör och som tillsammans med en kopia av Thorvaldsens Kristusstaty fungerar som altarpopsats. Nischen flankeras av stora profilerade medaljonger, vilka även återfinns i väggen åt väster. Mot utgångarna i norr och söder är golvnivån nedsänkt. Utrymmena fungerar som sakristior vilka i söder nås av en gjuten trappa belagd med röd kalksten och i norr via en trätrappa. Sakristiorna avskiljs även av gråmålade skärmväggar vars formspråk går igen från bänkinredningen (se *Inredning och inventarier*). Dörren i norr är igensatt inifrån och döljs även av ett textilskåp.

Kyrkorummet mot väster med orgelläktaren och orgelfasaden med drag av nygotik.

Inredning och inventarier

Trollenäs kyrka bevarar i mycket stor utsträckning fast inredning och inventarier från nybyggnadstiden. I följande stycke är inredning och inventarier samtida med kyrkans uppförande 1860 och troligen utformade av arkitekten Jens Juel Eckersberg om inte annat anges.

Altaret utgörs av ett blockaltare i trä klätt i rött sammetstyg smyckat med ett guld kors med strålgång.

Altarstatyn är en kopia i sten- eller lergods av den dansk-isländske skulptören Bertel Thorvaldsens skulptur *Den uppståndne Kristus*. Originalen från 1827–28 står i Vor Frue kirke i Köpenhamn.

Altarringen i vitmålat trä är tresidig med fasade hörn och har grindar i norr och söder. Barriären utgörs av svarvade balusterdockor. Hand- och knäfall är stoppade klädda med rött sammet.

Predikstolen och baldakin är utförda i trä och har likt den övriga fasta inredningen i trä grå bottenfärg. Detaljer är utförda i bland annat blått, rött, gult och förgyllning. Predikstolen har oktagonalt planform med fem synliga sidor. I tre av dessa står skurna änglafigurer, medan de övriga två har skurna änglahuvuden. Fyllningarna omges av mindre fält med masverksliknande skurna reliefer, med motiv som fyrpass, fiskblåse-mönster och hjulkors. Korgen vilar på åttakantig fot med fyllningar i ljusgul kulör. Trappan utmed långhusväggen har fältindelad barriär målad i ljusgrått och ljusgult. Den åttasidiga baldakinen är uppbyggd som ett förkroppat bjälklag. Upptill avslutar en utskjutande list prydd av rundbåge- och zig-zagfris samt tureller. Baldakinen kröns av en knäböjande änglafigur. Det brädade undertaket är målat i blå kulör och indelas av listverk i åtta fält. Centrert hänger en förgylld duva.

I långhusets nordöstra hörn står en kopia av Thorvaldsens *Dåbens engel, Dopänglen*, utförd i sten- eller lergods och målad i bruten vit kulör. Motivet är en knäböjande ängel som håller fram ett snäckskal för dopvattnet. Skulpturen är placerad på en enkel sockel av gråmålat trä. Originalen från 1823 finns i Vor Frue kirke i Köpenhamn.

Predikstolen är placerad i långhusets sydöstra hörn.

Bänkinredningen i två öppna kvarter är målad i ljust grått och ljust gult. Gavlarna har en enkel och klassicistisk utformning som upptill avslutas med fialer. De två främre bänkraderna utgörs av herrskapsbänkar avsedda för patronatsfamiljen. Dessa är försedda med låsbara dörrar, av vilka de två bakre pryds med fyrpass och de två främre av släkten Trolles vapen, allt skuret i relief. Även bänkgavlarna har här en något annorlunda utformning, bland annat är de dekorerade med mindre fyrpass. Mot koret avslutas bänkkvarteren med en bänkskärm som likt det bakre dörrparet har fyrpass skurna i relief.

På ömse sidor triumfbågen hänger två *nummertavlor* i trä, enkelt utformade med gavelfält upptill och kontursågade understycken. Ramverken är målade i ljust grå kulör medan tavlan är målad i blått.

Herrskapsbänkarnas gavlar pryds av släkten Trolles vapen.

Den ursprungliga *kyrkorgeln* var samtida med kyrkan och tillverkades av orgelbyggare Sven Fogelberg. Nuvarande orgel med 15 stämmor fördelade på två manualer plus pedal tillkom 1958 och tillverkades av Troels Krohn vid Fredriksborgs orgelbyggeri, Hilleröd, Danmark. Den ursprungliga orgelfasaden som är samkomponerad med den övriga fasta inredningen i trä är emellertid bevarad. Fasaden är tredelad med högre mittparti som kröns av en vimpreg. Andra arkitektoniska element som går igen från den övriga inredningen är rundbågemotiv, fialer, fältindelningar och skurna fyrpass i relief. Originalklaviaturen finns bevarad på orgelläktaren.

Kyrkan har tre *kyrkklockor*, samtliga av malm. I långhuset står en klocka från 1500-talet med inskription i minuskelskrift upptill. Övriga två klockor hänger i tornet. Den ena är odaterad och har inskription i minuskelskrift upptill. Den andra klockan göts 1944 vid M & E Ohlssons klockgjuteri i Ystad och bär inskription som berättar kring dess tillkomst samt att den ersatte den spruckna 1500-talsklockan.

Kyrkogård

Trollenäs kyrkogårds äldsta delar är samtida med kyrkan och ligger i dess direkta närhet. Ingångar finns i alla fyra väderstreck, med huvudentrén och dess smidesgrindar placerad i söder i axel med askallén från landsvägen. Från ingångarna löper singelbelagda gångar som sammanstrålar runt kyrkan. I övrigt är marken gräsbevuxen med

sporadiskt bevarade äldre gravvårdar typiska för tiden kring sekelskiftet 1900. Ett fåtal gravar är singelbeströdda med inramningar av sten eller lågt klippta häckar. Rakt väster om tornet återfinns graven för kyrkans byggherre friherre Nils Trolle, en högrest obelisk vars stensatta omfattning bär upp pällare i gjutjärn med kedjor. Vegetationen är sparsmakad och främst koncentrerad öster om kyrkan i form av solitära lövträd som lind, blodbok, japansk körsbär samt en nyplanterad kastanj. Övrig vegetation består bland annat av paradibuskar, astilbe, ormbunkar samt olika typer av barrträd. Kyrkogården omges av en blandhäck där hagtorn dominerar. I söder och öster finns även rader av yngre lönnar.

Nya kyrkogården anlades rakt väster om kyrkan 1925, tre år efter att kyrkan övergått i församlingens ägo. Planen är arkitektoniskt uppbyggd kring en centralaxel i höjd med västtornet som visualiseras genom en hästskoliknande formation av avenbokhäckar. Avenbok återkommer såväl runt kyrkogården som i form av rygghäckar i de norra och södra gravkvarteren. Gravplatserna är dels singelbelagda, dels gräsbevuxna, och inramas i regel av lågt klippt buxbom. Gravvårdarna är närmast genomgående hållna i en lägre skala, typiska från 1930-talet och framåt.

Den hästskoliknande avenboksformationen skulle också kunna tolkas som planformen för en kyrka, med tilltaget långhus, smalare kor och halvrund absid. I länsarkitekt Nils A. Blancks originalritningar avslutas den planlagda delen av kyrkogården rakt i öster i höjd med "koret" genom en rad lönnar ur vilken "absiden" skjuter ut. Emellertid

Trolleås kyrkogård från öster. Närmast kyrkan finns den äldre delen av kyrkogården medan 1925 års utvidgning och den på 1990-talet tillkomna minneslunden syns i väster. Foto: Pär-Martin Hedberg, 2014.

inringas hela kyrkogården, det vill säga inkluderat den asymmetriska del sydväst om ”absiden”, idag av samtida äldre lönnar. Nya kyrkogårdens utsträckning bör därmed vara intakt från 1925, men delen i sydväst togs inte i bruk förrän vid sent 1990-tal. Då anlades här en minneslund som inringas av en cirkulär avenbokhäck. Utifrån en centralt placerad damm, kantsatt med röd granit, löper radiella singelbeklädda gångar. Vid dammen återfinns även en blomsterplantering, ett vådräd samt en ljusbärare i smide. För ritningarna stod Lokal XXX Arkitekter, Stehag.

Byggnader på kyrkogården

Direkt utanför den äldre kyrkogårdens nordöstra hörn ligger ett vaktmästeri, sannolikt uppfört under 1970- eller -80-talet. Den avlånga byggnaden är klädd med brun lockpanel och dess flacka sadeltak täcks av svart takpanneplåt.

Kulturhistorisk karaktärisering för Trolle- näs kyrkoanläggning

Trolle-
näs kyrka ligger i ett område som genom ett flertal fornlämningar samt Trolle-
näs gods, med en minst 1000-årig hävd på platsen, illustrerar ett kontinuerligt
ianspråktagande av landskapet sedan förhistorisk tid. Området Västra Strö-Trolle-
näs är utpekade som riksintressant för kulturmiljövården och Trolle-
näs kyrka definieras som ett av uttrycken för riksintresset.

Kyrkan, som invigdes 1 januari 1861, uppfördes i nyklassicistisk stil efter ritningar av den danske arkitekten Jens Juel Eckersberg och blev gemensam kyrka med 800 sittplatser för de sammanslagna socknarna Näs och Gullarp. Byggherre var friherren och kyrkans patronus, Nils Trolle på Trolle-
näs. Den byggboom som rådde inom kyrko-
byggande i Sverige och inte minst Skåne under 1800-talet speglar den vid tiden hastigt ökande befolkningsmängden.

Den nyklassicistiska stilen inom kyrkobyggande fick sitt genomsåg under 1700-talet och var under 1800-talets första hälft förhärskande för nyuppförda helgedomar i landet. Stilen kännetecknas av vitputsade kyrkobyggnader med väl tilltagna långhus, sträng symmetri och kyrkorum präglade av ljus och rymd. En reaktion mot de små och mörka medeltida kyrkor som ännu utgjorde den vanligaste landsortskyrkan. Kyrkotypen har i nedlåtande ordalag benämnts ”Tegnér-lador”, eftersom växjöbiskopen och skalden Esaias Tegnér var en av stilens främsta fanbärare.

Trolle-
näs kyrka är idag ett välbevarat exempel på en sådan nyklassicistisk kyrka. Få förändringar har skett sedan uppförandet, såväl utvändigt som invändigt. Samtidigt finns det detaljer i Eckersbergs fasadgestaltning som inte är strikt nyklassicistiska, utan

snarare drar åt eklekticism, det vill säga stilblandning. Utmärkande exempel är de romanskt inspirerade takfriserna och tornets höga och smala fönsteröppningar. Exteriören präglas även av långhusets hörnfialer och det lägre och smalare koret, som i sig inte är en ovanlighet i genren, men ändå visar på en något högre arkitektonisk ambitionsnivå än i de mest utpräglade "Tegnér-ladorna", där koret endast utgör en förlängning av långhuskroppen.

Även interiört karaktäriseras kyrkan av ett välbevarat och sammanhållet formspråk, inte minst genom den närmast helt intakta fasta inredningen. Orgelfasaden med sin vimperg och predikstolens masverksliknande sniderier har drag av nygotik, vilket understryker Eckersbergs fäbles för ett eklektiskt formspråk. Trots att interiören är välbevarad sätter Eiler Græbes förenklade färgsättning från 1939, där arkitektoniska element som väggfält och blindingar målats bort, stor prägel på kyrkorummet.

Äldsta delen av Trollenäs kyrkogård, närmast kyrkan, karaktäriseras av sporadiskt bevarade högresta gravvårdar typiska för decennierna kring sekelskiftet 1900. De gräsade ytorna ger ett ålderdomligt uttryck, även om gravvårdarna i sin samtid bör ha ingått i betydligt striktare kvartersstrukturer.

Den nya kyrkogården som anlades i väster 1925 efter ritningar av länsarkitekt Nils A. Blanck bevarar en för tiden typisk grundplan, symmetriskt uppbyggd kring en bred centralaxel efter klassicistiska ideal. Den länge obrukade asymmetriska delen längst i sydväst har på ett pietetsfullt sätt införlivats i Blancks plan genom anläggandet av minneslunden.

Att tänka på vid förvaltningen av kyrkoanläggningen:

- Trollenäs kyrka bevarar i mycket stor utsträckning sitt ursprungliga nyklassicistiska formspråk, inte minst gällande den fasta inredningen som är närmast intakt sedan nybyggnadstiden. Detta bör beaktas vid alla eventuella förändringar. Även mindre förändringar kan påverka kyrkans kulturhistoriska värden.
- Vid restaureringen 1939 förenklades interiörens färgsättning och den ursprungliga arkitektoniska gestaltningen målades till viss del bort. Vid kommande underhållsarbeten bör en återgång till den tidigare färgsättningen, med kvadermålad bröstning och avvikande kulör i blindingar samt väggfältens listverk, övervägas. Åtgärden bör då föregås av en färgundersökning, men bedöms i sin helhet vara en relativt enkel insats för att höja upplevelsen av kyrkorummet.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen.

Kyrkan utgör en del av Riksintresse för kulturmiljövården, Västra Strö - Trolleås [M53].

Källor och litteratur

Trolleås kyrka, Eslövs församling, Lunds stift, Skåne län – Underhållsplan, 2006-12-15. Restaurator AB, Malmö.

Bengtsson, B. (red.) och Sundström, Å. (red.), *Skånes bebyggelse: en skildring i ord och bild, D. 4*, Malmö: Skand. litt., 1963.

Riksantikvarieämbetet. *Kyrkobyggnader 1760–1860. D. 1, Skåne och Blekinge*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1989.

Svenska kyrkan Eslöv. Kyrkor & lokaler. Trolleås kyrka: <https://www.svenskakyrkan.se/eslov/trolleas-kyrka>, hämtad 2017-12-19.

Länsstyrelsen. Samhällsplanering och kulturmiljö. Kulturmiljöprogram: http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/landskapsvard/kulturmiljoprogram/sarskilt-vardefulla-kulturmiljoer-i-skane/eslov/Pages/Trolleas-V_Stro.aspx, hämtad 2017-12-19.

Riksantikvarieämbetet. Fornsök: <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>, hämtad 2017-12-19.

Diverse arkivmaterial, antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), Stockholm.

Platsbesök 2017-09-20. Informant: Gert Svensson

Övriga uppgifter

Inventeringsdatum: 2017-09-20

Fältinventering: Henrik Nilsson och Max Laserna

Foto (där inte annat anges): Henrik Nilsson och Max Laserna

Layout: Henrik Nilsson

Kvalitetsgranskning: Max Laserna, byggnadsantikvarie

Färdigställd: 2017-12-20